

HISTORIA

Kända kristna vallfärds mål

Efter Jesu död började man vandra till de platser han förknippades med, främst Jerusalem och Betlehem.

De viktigaste pilgrimsmålen inom kristendomen är Jerusalem, Santiago de Compostela i Spanien, där aposteln Jakob ligger begravnen och Rom. Pilgrimsvandrandet började tidigt i fornkyrkan då man gick till apostlarnas och helgonens gravar för att be. Under medeltiden blev det en utbredd folkrörelse och man räknar med att en tredjedel av befolkningen genomförde en längre pilgrimsfärd.

Vallfärder i Norden

I Norden är Nidarosdomen i Trondheim där Olav den helige ligger begravnen det viktigaste målet. I Skåne ordnas det varje år pilgrimsvandringar till St Olof på Österlen.

I Sverige var vallfärder till svenska helgon särskilt viktiga av den anledningen att helgonen fick bli ersättare till det hedniska, på så sätt kunde en avgud göras om till ett helgon. Under medeltiden var det svenska folket flitiga besökare till helgedomar vigda åt svenska helgon. Några exempel på helgon man vallfärdade till är Erik den helige (i Uppsala), Torgils i Kumla, Karlung i Roslagen och givetvis heliga Birgittas kloster i Vadstena.

Pilgrimsvandring i Vetlanda pastorat

2022

VAD ÄR EN PILGRIM?

Alla människor är i en mening pilgrimer. Från det vi föds till det vi dör gör vi en livsvandring med efterlängtade eller påtvingade uppbrott. Vi gör olika vägval under skilda perioder i våra liv, pustar ut vid rastplatser för välbehövlig vila och rekreation. Vi möter människor på livsvägen, som på olika sätt berör oss och kommer förr eller senare till vägs ände i form av döden.

VARFÖR GICK MAN DÅ?

Medeltidens människor gick av olika skäl. Någon för att göra bot, någon hade fått det som straff, någon för att be om hjälp och någon för att hitta sig själv och Gud. Nästan alla hade det gemensamt att de sökte det heliga, att få tid för den inre vandringen, den längsta av dem alla. De bar ofta speciella kläder, vilka överlämnades i hemkyrkans sändningstjänst. Kläderna var en slags mantel, grova skor, en ränsel, en hatt till skydd för sol och regn samt en stav. Vidare fick pilgrimen med sig ett Pilgrimspass, utfärdat av biskopen som berättigade till uppehälle på härbärgen och kloster längs pilgrimsleden. Att ge husrum åt en pilgrim var en kristen plikt.

REFORMATIONEN OCH LUTHER

I och med reformationen förbjöds pilgrimsvandrandet i norra Europa. Det förekom ett utbrett missbruk vilket Martin Luther förkastade. Framför allt handlade det om avlatshandeln. Ett avlatsbrev som var mycket dyrt skulle ge syndernas förlåtelse och utfärdades av påven i Rom. Luther ogillade detta, vilket ju också favoriserade de rika.

VARFÖR GÅR VI NU?

Pilgrimen kan i det synliga landskapet se tecken på det osynliga. Vandringen görs i tron att det finns en osynlig medvandrare och använder sig av bön, meditation och tystnad under vandringen. Längtan efter helighet och andligt liv är pilgrimens starkaste drivkraft för att ge sig ut på ständigt både prövade och nya oprövade vägar, där den yttre vandringen blir ett sätt att gå den inre – neråt, inåt.

En pilgrim vandrar i det trefaldiga kärleksbudet – att söka och älska Gud, att söka och älska sig själv och att uppsöka och älska sin medvandrare.

Vad händer då med pilgrimen under vandringen?

- En känsla av frihet infinner sig.
- Befrielse från stress och oro. Det monotona lunkandet hjälper vandraren in i en ny fas av långsamhet. **Det är viktigt att vandringen får ta tid.**
- Lär sig att leva med vad man har med sig i ryggsäcken. De fem sinnena blir känsligare och sensibiliteten ökar för allt man möter.
- Eftersom det ges utrymme för bön, meditation och reflektion över existentiella frågor, uppstår ofta samtal kring det viktiga i tillvaron.
- Ofta uppstår en ny ton av umgänget. Det är lättare än annars att vara personlig och inte ovanligt att själavårdssamtal äger rum under vandringen.
- Blandningen av tystnad och samtal, ensamhet och gemenskap, berikar normalt hela gruppen och i en förlängning befruktar det den inre växandet.
- Den fysiska ansträngningen och den naturliga muskeltröttheten känns ofta renande efter en vandring.
- En pilgrimsvandring är som en slags retreat. Äntligen finns tiden för att söka sig själv, andra och Gud.
- Tyngdpunkten förflyttas från att intellektuellt och teoretiskt försöka lösa frågor till att erfarenhetsmässigt och i delandet av våra liv beröra existentiella frågor.
- Så småningom lär pilgrimen att se bakom seendet, att se det inre landskapet bortom det yttre. Till slut öppnar sig möjligheten att uppleva hela vandringen som "gudandad" – att vandra i kontemplativ bön och uppleva att allt är vävt i ett enda stycke.
- För en del innebär vandringen att man vill förändra och fördjupa sidor av sitt liv och påbörja en ny fas i livet.

I området Väst i Vetlanda Pastorat finns en grupp "pilgrimer" som med viss regelbundenhet ordnar vandringar, främst i församlingarna inom Väst. **Håll utkik på hemsidan www.svenskakyrkan.se/vetlanda och predikoturererna i VP.**